

UURIMISTÖÖGA SEOTUD SISULISED KÜSIMUSED

I. Teema – probleem – küsimused – hüpoteesid

II. Teoreetiline – empiiriline – rakenduslik

III. Teoreetilised lahendused – arendus – rakendused (vahendid)

I. Teema – probleem – küsimused – hüpoteesid

1. Teema sõnastusi

Pahavara analüüs ja selle olulisus küberturbe kontekstis

Eesti vahekeele korpuse uue platvormi arendus ning teenuste liidestamine

Põlvkondade interaktsioonide erinevused arvutite ning nutiseadmete kasutamisel

Mitmekeelsete tekstide massanalüüsi võimalused Polyglot'i näitel

Õppeinfosüsteemi ÕIS mobiilse kasutajaliidese protüübi disain

Digitaalsed mängud ja vägivald

Automaatse ilmajaama loomine Arduino abil

Rakendus muusika genereerimiseks modaalse vahetuse tehnika alusel

Wordpressi vabavaraliste e-poe liideste võrdlus ja e-poe loomine disainerrõivaste tootjale

Pilveteenuste platvormide tehniliste võimekuste analüüs

Masinõppel rajaneva tarkvararakenduse loomine keeleoskustaseme ennustamiseks

2. Probleemi sõnastamine

Veebilehe külastatavuse (efektiivsuse) probleem. Kui puuduvad kasutajad, siis tuleb välja selgitada selle põhjus (põhjused).

3. Uurimisküsimuse sõnastamine

Kerkib küsimus, **mis tingib veebilehe vähest külastatavust, mis seda põhjustab.**

4. Hüpoteesi sõnastamine

Veebilehe külastatavuse (efektiivsuse) ja kasutajaliidese loomise põhimõtete vahel on **otsene seos.**

5. Konkreetsete ülesannete sõnastamine

- 1) kirjeldada olemasoleva kasutajaliidese elemente
- 2) testida nende efektiivsust
- 3) analüüsida ja hinnata olemasoleva kasutajaliidese koostamise põhimõtteid
- 4) välja töötada uue kasutajaliidese loomise põhimõtted
- 5) teha ettepanekud uue kasutajaliidese disainilahenduseks
- 6) luua uus kasutajaliides
- 7) testida uue kasutajaliidese rakendumist

6. Teoreetilised seisukohad

Teoreetilised seisukohad on esitatud töödes Mandel 1997, Wroblewski & Rantanen 2001, Ta'eed 2008, Wroblewski 2008, Pressman 2009, Tidwell 2010, Garrett 2011, Lal 2013, Faghih, Azadehfar & Katebi 2014, Ronsse 2015, Coyle 2016, Lamprecht 2017.

7. Meetodid

Testimine.

Testimise meetodika: 1) testülesannete sisu koostamine, 2) sihtrühma valikuprintsiipide sõnastamine ja vajalike inimeste leidmine, 3) testimistingimuste sõnastamine, 4) testi läbiviimine ja tulemuste fikseerimine, 5) testi tulemuste analüüs.

8. Oodatav tulemus

Eesti vahekeele korpuse efektiivselt toimiv kasutajaliides, selle koostamise põhimõtted ja kasutatavuse test.

9. Allikas

SISSEJUHATUS

Iga päev külastatakse internetis miljoneid erineva otstarbega veebilehti. Igaüks neist on loodud mingil kindlal eesmärgil, kuid kui puuduvad kasutajad, siis ei päästa ka koostajate nutikad ideed. Kasutajate jaoks on äärmiselt oluline **veebilehe külastatavus ning vajalikkus**. Kui veebilehel on raske liikuda ja olulist teavet leida, siis kasutajad lahkuvad ja lähevad

järgmise lehe juurde, mis soovitud võimaldab. **PRAKTLINE VAJADUS > AJENDOLUKORRA MUUTMISEKS (motiveerib olukorda parandama)**

Diplomitöö eesmärk on Eesti vahekeele korpuse (edaspidi EVKK) veebilehe kasutajaliidese paremaks muutmise. EVKK veebilehel on kasutaja jaoks avatud erinevaid (alam)funktsioone ja teksti automaatse analüüsi programme, kuid siinses töös keskendutakse morfosüntaktilise analüüsi liidesele.

Diplomitöö **teema aktuaalsus** põhineb korpuse veebilehe avatusel, silmas pidades nii uusi arenduslikke suundi kui ka andmetöötluse optimeerimist ja ressursi täiendamist. Praegu kasutab EVKK-d vähe inimesi, kuid **kavas on nende hulka ja profiili laiendada**, et korpuse tekstitöötlusprogramme saaksid oma eesmärkidel rakendada erinevad sihtrühmad iseõppijast teadlasteni, st kõik, kel vajadus eestikeelseid tekste töödelda, nende sisu ja keelekasutust analüüsida; tuua esile arvamusi ja seisukohti; võrrelda erinevaid allkeeli ja žanreid, autori keelekasutuse omapära, samuti eesti, vene ja soome keele morfoloogiat. Väga laia kasutajaskonna võiksid kaasa tuua erinevate koolide eesti keele kui emakeele ja teise keele õpetajad ning iseõppijad. **Praegune veebileht on nende jaoks liiga keeruline ja raskesti kasutatav, mistõttu on vaja seda optimeerida ja paremustada.**

Teoreetilises osas annan ülevaate terminist kasutajaliides (*user interface - UI*). **Kirjeldan** erinevaid kasutajaliidese elemente, ning **toon välja põhimõtted**, mida rakendada efektiivse kasutajaliidese loomisel. **Kirjeldan lühidalt** ka EVKK olemust ning **annan ülevaate** praegusest veebipõhisest kasutajaliidest.

Töö empiirilises osas kirjeldan kasutatavuse testi koostamispõhimõtted ja läbiviimise metoodikat. Testimise tulemustele toetudes toon esile peamised külastatavusega seotud probleemid ja pakun võimalikke lahendusi EVKK kasutajaliidese paremustamiseks. Empiiriline osa lõpeb EVKK uuele liidesele mõeldud disainkavandiga.

(B. Reidma. Eesti vahekeele korpuse morfosüntaktilise analüüsi alamlehe kasutajaliides. Haapsalu Kolledž, 2017.)